

Ohjesääntö yksityisten palveluksessa oleville metsänvartiaille.

Laatinut eräs Metsänhoitoyhdistyksen
asettama valiokunta; tarkastanut ja hy-
väksynyt Metsänhoitoyhdistys vuosikoko-
uksessaan 1895.

Koska metsänvartioita vasta viime aikoina eli oi-
keammin sanoen vasta siitä ajasta, jolloin Evon metsän-
vartiakoulu perustettiin, on ruvettu ottamaan yksityis-
ten palvelukseen, lienee tarpeen lyhykäisyydessä esiin-
tuoda eräitä näkökohtia isännän suhteesta metsänvarti-
aansa.

Mitä ensiksi metsänvartian asuntoon tulee, on se
mieluummin niin asetettava, että metsänvartian toimia voi-
daan arvostella ja pitää silmällä, ja tulee sen olla joten-
kin metsäseutujen keskuudessa. Asunnossa tulee olla
hellalla ja leivinuunilla varustettu pirtti ja yksi tahi
kaksi huonetta, koska metsänvartialle on annettava tilai-
suutta puutöihin, josta syystä tulee löytyä tarpeellinen
tila höyläpenkille ja muille tarvittaville veistokaluille.

Metsänvartia älköön viljeltäväkseen saako yhtä heh-
taaria suurempaa alaa, koska hänen aikansa saattaa
mennä maatöihin ja hänen innostuksensa kääntyä sii-
hen, vaan on hänelle sen sijaan annettava palkka osaksi
rahassa, osaksi n. k. muonassa.

Saako metsänvartia pitää kaiken sen metsäriistan, jonka hän on saanut, tahi kuinka suuri tapporaha hänelle on maksettava kustakin eläinlajista, on jätettävä eri välipuheen nojalle. Voidaan toki vaatia, että metsänvartian joka on saanut metsästysoikeuden, tulee tarjota saaliinsa etupäässä isännälleen.

Koska kokemus on osoittanut, että metsänvartia usein riitautuu tilan työnjohtajan kanssa, joka seikka useimmin riippuu jälkimmäisen huonoista tiedoista metsätaloudessa y. m., on tarpeellista että heidän välinsä jo alusta alkaen tulee tarkkaan määrätyksi sekä että metsänvartiata ei aseteta työnjohtajan käskyn alaiseksi, sillä ainoastaan tällä edellytyksellä voidaan saada tyydyttävä tulos.

Luonnollisesti ei voida tehdä kaikille maamme osille eikä kaikille paikallisille oloillekaan soveliasta ohjesääntöä yksityisten palveluksessa oleville metsänvartioille, koska kunkin talon eri metsä- ja maanviljelysolot vaativat eri määräyksiä. Alla oleva ehdotus osottaa vaan ne pääasialliset näkökohdat, jotka saattavat tulla kysymykseen.

O h j e s ä ä n t ö.

§ 1.

Metsänvartia hankkikoon itselleen hyvät ja tarkat tiedot itse metsästä ja niistä oloista, jotka vaikuttavat metsätalouteen, taajojen sekä jalka- että suksiretkien kautta. Jos karttaa ei löydy, hankkikoon tahi tehköön metsänvartia asianhaarojen mukaan sopivan sellaisen.

§ 2.

Jos maanmittaus on tarpeen ja tämä työ uskotaan metsänvartialle, ovat kuitenkin, jos metsätilukset ovat laajoja, nämät sitä ennen asiata ymmärtävän henkilön kautta jaettavat eri palstoihin, joissa järjestetty ja säännön mukainen metsätalous pannaan toistaiseksi toimeen. Näitten palstojen kartat ovat niin tehtävät, että ne voidaan helposti liittää toisiinsa.

Maanmittaustöissä on metsänvartialle annettava tarpeellinen määrä apulaisia.

§ 3.

Jos metsää varten löytyy sovelias hoitosuunnitelma, on metsänvartian tarkasti tutustuminen tämän suunnitelman määräyksiin ja hoitaminen metsää sen mukaan, mutta jollei hoitosuunnitelmaa ole, tulee metsänvartian toiminnassaan koettaa noudattaa yleisiä metsänhoidollisia perusteita kunnes suunnitelma saadaan toimeen.

§ 4.

Luvatonta ja laitonta kalastusta, laitumella pitoa, metsästystä ja riistan pyyntiä y. m. s., sekä metsänvarkaudesta ja ilkitöitä metsässä tulee vartian viipymättä ilmoittaa metsänomistajalle tahi hänen sijaisellensa, jonka asiana sitten on ryhtyä niihin laillisiin toimenpiteisiin, jotka hän katsoo hyväksi, ja tulee metsänvartian sen ohessa pontevasti koettaa saada syyllinen ilmi.

§ 5.

Kulovalkean syttyessä itse tilalla tahi sen läheisyydessä ilmoittakoon metsänvartia siitä heti isännälleen ja ryhtyköön heti toimiin valkean sammuttamiseksi.

§ 6.

Hyvään aikaan ennen talven tuloa tehköön metsänvartia luettelon vuoden ajalla tarvittavista metsäntuotteista ja esittäköön keinot, miten ja mistä tarpeet ovat otettavat ynnä seudut mistä kukin alustalaisista saa hakata puutavaransa, sekä ottakoon tässä varteen, ett'ei kukaan suotta joudu pitemmille vetomatkoille kuin toiset. Missä niin soveltuu, olisi hyvän järjestyksen vuoksi muodostettava eri hakkuuseurueita puuta-tarvitsevien asuntopaikkojen mukaan.

§ 7.

Arvokkaampia metsäntuotteita kuten saha-tukkia ja rakennushirsiä y. m. s. annettaessa tulee metsävartian merkitä puut sopivalla tavalla.

§ 8.

Metsänvartian tulee huolellisesti johtaa ja pitää silmällä kaikki hakkuutyöt sekä valvoa sitä, ettei suu-rempiä puita kaadettaessa kasvavaa metsää tarpeettomasti turmella.

Sittenkuin puutavara on hakattu ja pinottu tahi ajettu läjiin, tulee metsänvartian mitata tahi lukea tavara ja tarkastaa, että halkopinot ovat hyvin pinottu ja täyttävät määrätyn mitan, sekä että hakattua, mutta halkaisematonta puutavaraa ei jätetä metsään. Jollei tätä kuitenkaan voida välttää, on hänen pitämisen huolta siitä, että metsään jätetyt puut ainakin läjätään ja kuoritaan.

9 §.

Metsänvartian tulee tarkastaa, että tilan alustalaiset käyttävät oikein heille annettuja puita, ja ett'ei pa-

rempia puita, kuin tarve vaatii, käytetä ilmoitettuun tarkoitukseen.

§ 10.

Jos on tehtävänä suurempia metsätöitä, joihin apumiehiä tarvitaan, neuvotelkoon metsänvartia hyvissä ajoissa esimiehensä kanssa, kuinka ja milloin työt parhaiten ovat suoritettavat.

§ 11.

Metsänkylvöihin ja muihin helpompiin metsätöihin pitää metsänvartian etupäässä käyttää tilan alustalaisten lapsia tätenkin kasvavassa sukupolvessa herättääkensä taipumusta ja harrastusta metsän uudistukseen ja hoitoon sekä taitoa siihen kuuluvissa toimissa.

§ 12.

Metsänvartia, jonka toimeen muun muassa kuuluu puunsiementen kerääminen ja karistus, metsänkylvöt ja istutukset, apuharvennus, karsiminen, rajojen ja talouslinjain puhtaana pito, vuosilohkojen linjoittaminen, siemenpuitten merkitseminen, metsän puhdistaminen, leimaaminen, puitten luku, miilunpoltto, tervanpoltto, puutarhanhoito y. m. s., älköön kieltäytykö suorittamasta näitä töitä, vaikkei apumiehiä olisikaan saatavissa.

§ 13.

Asuntonsa läheisyyteen tulee metsänvartian laatia taimitarha, jota hän yksin kykenee hoitamaan.

§ 14.

Käydessään metsässä tulee metsänvartialla aina olla mukanaan kirves tahi muu sopiva ase, ollakseen val-

mis suorittamaan pienempiä hakkuita, kuten oksien kar-
simista siemenpuista, uudistusta varjostavien pensaitten
raivaamista, istutus- ja kylvöalain puhdistamista y. m. s.

Syksyllä ja keväällä tulee hänellä sitä paitsi olla
mukanaan siementä voidakseen suorittaa apukylvöjä,
missä niitä tarvitaan.

§ 15.

Metsänvartia koettakoon vähitellen totuttaa kansaa
suurempaan säästäväisyyteen puutavaran käyttämisessä,
niin että esim. opitaan käyttämään nuorten kuusen ase-
mesta kuusen oksia aitavitaksina, sekä vahvempia kuu-
senoksia ja katajia seipäinä; että puita ruvetaan kaata-
maan sahalla ja aivan läheltä maanpintaa; että katajia
y. m. s. käytetään kuusen havujen asemesta kuivikkeena;
että vahvemmat oksat hakataan polttopuiksi pyykki-
tupia, kotahuoneita ja tiiliuuneja varten; että haapaa
opitaan käyttämään aidaksiksi, kattopäreiksi, ladoiksi y.
m.; ettei aitauksia tarpeettomasti tehdä; että hellalla
varustettuja uunia ruvetaan käyttämään entisten avo-
naisten asemesta y. m. s.

§ 16.

Metsänvartia kiinnittäköön huomionsa sellaisiin il-
miöihin, jotka voivat vaikuttaa tahi koskea hänen am-
mattiinsa, kuten puun siemenen runsauteen tahi vähyy-
teen, hyönteisten tahi myrskyjen matkaansaattamaan va-
hinkoon, riistan ja kalojen esiintymiseen y. m. s., jotka
hän kirjoittakoon muistiin.

§ 17.

Metsänvartialle toiminnassaan tarpeellisia työkaluja
ovat: kirves, oksasaha, istutuskuokka, kompassi, mitta-

vitjat, käsikaava, harppi, ristitaulu, pintamittauspoletti, sekä lisäksi tavalliset karttavärit: tuschi (mustaa), gummigutta (keltaista), karmiini (punaista), preussin sininen ja kaksipäinen sivellin sekä kalkeerikangas.

§ 18.

Metsänvartian tulee, jos mahdollista, kunakin vuonna tehdä kertomus tahi taulu vuoden ajalla suorittamistaan töistä.

§ 19.

Metsänvartia hakekoon peto-eläinten ja lintujen pesiä ja saakoon kehoitukseen sopivan palkinnon petojen vaanimisesta ja tappamisesta.

Samaten tulee metsänvartian huolehtia hyödyllisen riistan viihtymistä esim. tekemällä talvisaikaan jäneksille haavanoksista syömäpaikkoja, valmistamalla sopivia suoja peltopyille, asettamalla puimattomia kauvoja metsälinnuille y. m.

§ 20.

Metsänvartia noudattakoon tarkasti niitä käskyjä, jotka hänen isäntänsä tahi isännän sijainen hänelle eri tilaisuuksissa antaa, sekä koettakoon ahkeruudella ja hyvällä käytöksellä saavuttaa esimiehensä luottamuksen ja kiitollisuuden siten osoittaakseen myöskin naapureille, että hänen työnsä on metsälle ja sen omistajalle hyödyksi.

Helsingissä,
J. Simeliuksen perill. kirjapaino osakeyhtiö,
1898.
